

UOT 37.01

Akif Nurağa oğlu Abbasov

*Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun elmi katibi,
pedaqogika elmləri doktoru, professor, Əməkdar müəllim*

<https://orcid.org/0000-0002-9210-7141>

E-mail: a.abbasov@arti.edu.az

[https://doi.org/10.69682/arti.2026.93\(4\).12-13](https://doi.org/10.69682/arti.2026.93(4).12-13)

TƏQDİM EDİLƏN MƏQALƏLƏR YÜKSƏK SƏVİYYƏDƏ OLMALIDIR

Akif Nuragha Abbasov

*scientific secretary of the Institute of Education of the Republic of Azerbaijan
doctor of pedagogical sciences, professor, Honored teacher*

SUBMITTED ARTICLES MUST BE OF HIGH QUALITY

Акиф Нурага оглу Аббасов

*ученый секретарь Института Образования Азербайджанской Республики,
доктор педагогических наук, профессор, Заслуженный учитель*

ПРЕДСТАВЛЕННЫЕ СТАТЬИ ДОЛЖНЫ БЫТЬ ВЫСОКОГО КАЧЕСТВА

Hörmətli məqalə müəllifləri!

Jurnalımızla əməkdaşlıq etdiyiniz üçün Sizə öz minnətdarlığımızı bildiririk. Jurnalımız 1934-cü ildən nəşr edilir. Artıq ömrünün 92-ci ilini yaşayır və ildə 6 nömrəsi işıq üzü görür.

Bildiyiniz kimi, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının icazəsi ilə pedaqogika, fənlərin tədrisi metodikası və psixologiya elmləri üzrə materiallar jurnalımızda özünə yer alır. Onun axırıncı səhifələrində təqdim olunan məqalələrə verilən tələblər [1, s. 60-62] öz əksini tapmışdır. Nümunələr gətirək:

1. Plagiatlıq faktları aşkar edildikdə həmin məqalənin nəşri dayandırılır.

2. Məqalədəki faktların, məlumatların dürüslüyünə müəlliflər cavabdehdir. İrəli sürülən elmi müddəalar müəllifin özünəməxsus olmalı, istifadə edilmiş nəzəri fikirlərin mənbəyi göstərməlidir.

3. Məqalədə son 5-10 ildə çap olunan əsərlərə istinadlara üstünlük verilməlidir.

4. Elmi məqalələrin sonunda elm sahəsinin və məqalənin xarakterinə uyğun olaraq

aktuallıq əsaslandırılmalı, elmi yeniliyi, tətbiqi əhəmiyyəti, iqtisadi səmərəsi və s. aydın şəkildə verilməlidir.

Müəlliflər həmin tələblərə əsasən əməl edirlər, fəqət bir sıra hallarda bəziləri tələbləri gözləmədən yazılarını redaksiyaya göndərirlər. Məsələn, "Təqdim olunan məqalələrə verilən tələblər"də göstərilir.

Ali Attestasiya Komissiyasının "Elmi dərəcələrin verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"də istifadə edilmiş ədəbiyyatın tərtibinə aydınlıq gətirilir. Biz jurnalımızın son səhifələrində yığcam şəkildə həmin qaydaları əks etdirmişik. Çoxcildli nəşrlərin; müəllifi göstərilməyən nəşrlərin; müəllifi dörd nəfərədək olan nəşrlər, o cümlədən bir müəllifli nəşrlərin; iki və üç müəllifli nəşrlərin; müəllifi dörd və daha çox olan nəşrlərin; beşdən çox müəllifli nəşrlərin; jurnal məqalələrinin; müəllifi üçdən çox olan jurnal məqalələrinin; konfrans materiallarının; dissertasiyalar və onları avtoreferatlarının; elektron resursların; normativ-hüquqi sənədlərin; qəzet məqalələrinin; arxiv materiallarının yazılışı qaydalarının yazılışı ilə bağlı aydın təsəvvür yaradılır.

Bu tələb də bir sıra hallarda bəzi müəlliflər tərəfindən pozulur.

Məqalələrin yazılışına verilən tələblərdən biri də budur ki, jurnalda müxtəlif illərdə dərc olunan məqalələrə istinad olmalıdır. Eyni zamanda web of science və scopus bazasında oturan jurnallara istinad tələb edilir.

Bu tələb jurnalımızın “Təqdim olunan məqalələrə verilən tələblər” bölməsində öz ifadəsini belə tapıb: “Məqalələrdə Web of Science və ya SCOPUS bazasında yerləşən jurnalların ayrı-ayrı nömrələrində və eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun Elmi əsərlərinin müxtəlif nömrələrində dərc olunmuş məqalələrə istinadlar vacibdir” [2, 260].

Bəzi məqalə müəllifləri bu tələbi də gözləmir.

Təbii ki, bu kimi məqalələr təkmilləşdirmə və redaktə işlərinin aparılması üçün müəlliflərə qaytarılır.

Belə bir məsələ də xüsusi diqqətə çatdırılmalıdır ki, bəzi məqalələr oxunmadan redaksiyaya təqdim olunur. Baxırsan ki, çoxsaylı hərf, üslub və orfoqrafiya səhvləri vardır. Məsələn, “*tələb (?) edir*”, *fəaliyyət göstərir (?)*.

Dilimizdə qarşılığı olduğu halda bəzi söz və ifadələr qeyri-dildə yazılır. Məsələn, *faktor* (*amil* sözü əvəzinə), *effektiv* (*səmərəli* sözü əvəzinə), *kompetensiya* (*səriştə* sözü əvəzinə), *kriteriya* (*meyar* sözü əvəzinə). təşkli, vasi-tələri, edaqoji, emo-sional, səmədəliliyini və s.

Hətta bəzi hallarda bu kimi anlaşılmaz cümlələrə rast gəlinir: “Biz, finlilər yalnız bu yolla bizdə çox böyük olmayan dəyərli insan resursları ehtiyatını istifadə edə bilərik”.

Təqdim olunan bəzi məqalələr elmi xarakterli deyildir, yazılarında hamıya məlum məsələlərdən söz açılır. Halbuki “Təqdim olunan məqalələrə verilən tələblər”dəki kimi olmalıdır:

“1. Məqalələr son tədqiqatların nəticələrini əks etdirməli, yeni ideyalarla zəngin olmalı, elmi məqalələrin yazılışına qoyulan tələblər gözlənilməlidir.

2. Məqalələrdə öz əksini tapan fikirlər müəlliflərə aid olmalıdır. İstifadə edilmiş fotolar açıq mənbələrdən götürülməlidir. Antiplagiat və digər tədqiqat etikasının tələblərinin təmin olunması məqalə müəlliflərinin məsuliyyətindədir [1, s. 60].”

Bəzən nədənsə ciddi redaktəyə ehtiyacı olan, çoxsaylı orfoqrafik səhvlər olan məqalələr redaksiyaya göndərilir. Başqa müəlliflərin yazılarını köçürərək, redaksiyaya təqdim edənlər var.

1. Öz məqalələrinə məsuliyyətli yanaşsınlar yaxşı-yaxşı oxuyub, üslub və orfoqrafik xətalarını düzəltdikdən sonra onları çapa hazır həssab etsinlər.

2. Plagiat hallarına yol verməsinlər.

3. Öz məqalələrində ədəbiyyat siyahısının tərtibini..... “qaydaları” nəzərə almaqla hazırlasınlar.

4. İqtibas vermədən ədəbiyyata əsərin adını salmasınlar.

5. Məqalələrində “Azərbaycan Respublikasının Elmi əsərlərin”nə, Scopus və Web of Science bazasındakı jurnallara istinad etsinlər.

6. Məqalələrini təhsilin son dərəcə aktual problemlərinə həsr etsinlər. Nəzərdən keçirdikləri problemin nəzəri məsələləri ilə yanaşı təcrübəli məsələlərinə də diqqət yetirsinlər.

Ədəbiyyat

1. Təqdim olunan məqalələrə tələblər // -Bakı: Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun Elmi əsərləri, 2026. № 3, s. 260-262
2. İstifadə edilmiş ədəbiyyatın bibliografik təsviri // -Bakı: Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun Elmi əsərləri, 2026. № 3, s. 25